

Helse- og omsorgsdepartementet

Deres ref.:

Vår ref.: 15/1492

Dato: 04.06.2015

Høring - forslag til innføring av standardiserte tobakkspakninger og gjennomføring av Tobakkskonvensjonen artikkel 5.3 i Norge

Vi viser til brev fra Helse- og omsorgsdepartementet av 17. mars om forslag til innføring av standardiserte tobakkspakninger og gjennomføring av Tobakkskonvensjonen artikkel 5.3 i Norge. Innspill er innhentet fra relevante organisasjonsledd og behandlet i Legeforeningens sentralstyret 26. mai 2015.

Legeforeningen gir full tilslutning til forslaget

Legeforeningen anser det å forebygge tobakkrelaterte helseskader som en viktig samfunnsoppgave. Røyking er den enkeltfaktoren som har størst betydning for folkehelsen og den livsstilsfaktoren hvor de sosiale forskjellene er tydeligst. Legeforeningen støtter tiltak som ytterligere vil kunne redusere bruken av tobakk. Legeforeningen har lenge etterlyst en mer ambisiøs tobakkspolitikk. Sterkere virkemidler må til om vi skal nå målet om et tobakksfritt samfunn.

Legeforeningen mener høringsnotatet er et solid dokument som berører alle viktige sider ved tiltaket, både de helsemessige, juridiske, etiske og økonomiske. Begrunnelsene som underbygger forslaget er velfundert og godt argumentert. Det foreligger omfattende forskning og studiematerialer både i Norge og andre land til grunn for forslaget. Dette viser med all tydelighet at tiltaket har et klart potensial for å redusere oppstart av tobakksbruk også i Norge. Legeforeningen gir derfor full tilslutning til forslaget om å innføre standardiserte og reklamefrie tobakkspakninger. Dette er et nødvendig folkehelseiltak som vil føre oss raskere til målet om en tobakksfri generasjon. I april ga også World Medical Association full støtte til forslaget.

Alle tobakksprodukter må inkluderes

Legeforeningen mener det er på tide å sette en stopper for markedsføring av tobakksprodukter rettet mot barn og unge, og mener tiltaket Helseministeren foreslår er riktig og nødvendig for å nå dette målet. Legeforeningen er i likhet med Helseministeren bekymret for den økende snusbruken blant unge. Selv om helserisikoen ved snus er mindre helseskadelig enn røyking, mener Legeforeningen, i likhet med departementet, at helserisikoen ved snusbruk ikke primært bør sammenliknes med helserisikoen ved røyking, men det å ikke bruke noen form for tobakk. Utseende på snusboksene har endret seg betraktelig de siste årene. Særlig har snusboksene fått en tydelig appell mot jenter. Legeforeningen mener det er et vesentlig poeng at også snusboksene inngår i denne bestemmelsen.

Tobakkskonvensjonens artikkel 5.3 må inn i tobakkskadeloven

Legeforeningen støtter departementets forslag om å ta tobakkskonvensjonens artikkel 5.3 inn i tobakkskadeloven. Dette vil kunne bidra til at bestemmelsen om at beslutningstakere og politikere ikke kan ha kontakt med tobakksindustrien vil bli bedre kjent. Vi er også av den oppfatning at forslaget vil oppleves som mer forpliktende hvis bestemmelsen tas inn i lovs

form.

Mulige tiltak for å følge opp Norges forpliktelse i Verdens helseorganisasjons tobakkskonvensjon

Det er en juridisk forpliktelse å gjennomføre artikkel 5.3 i tobakkskonvensjonen. Spørsmålet er altså ikke om artikkel 5.3 skal gjennomføres i Norge, spørsmålet er hvordan. WHO-rapporten fra 2010 viser at Norge ikke lenger ligger i front når det gjelder tobakksforebygging. Norge ble blant annet kritisert for ikke å ha gjort nok for å hindre tobakksindustriens påvirkning på tobakkspolitikken i Norge. Tobakksindustrien selger ekstremt helsefarlige produkter og bruker alle midler for å hindre regulering av disse helsefarlige produktene. I høringsnotatet gis det en rekke eksempler på at tobakksindustrien påvirker tobakkspolitikken slik at den blir mindre effektiv. Det trengs flere tiltak for å hindre tobakksindustriens innflytelse over norsk tobakks- og helsepolitikk.

Legeforeningen mener følgende tiltak vil være egnet i norsk kontekst:

- Å pålegge tobakksindustrien en omfattende og jevnlig rapporteringsplikt om markedsandeler, markedsstrategi, lobbyvirksomhet og hvem som jobber for industrien.
- Kun tillate strengt nødvendig kontakt mellom myndigheter og tobakksindustrien
- Stille krav til offentlighet. Referat fra møter mellom myndighetene og tobakksindustrien må legges ut på myndighetenes nettsider. Det må også opprettes et lobbyregister for tobakksindustrien
- Innføre tilsyn med industrien. Brudd på lov og bestemmelser må sanksjoneres

Artikkel 5.3 er ikke radikal. Det er uvanlig at det står svart på hvitt i en konvensjon at medlemsstatene må beskytte seg mot hvordan en hel bransje opererer. Det sier mest om produktene denne bransjen selger og hvilke metoder tobakksindustrien benytter for å hindre regulering. Tobakkskonvensjonen er ratifisert av 179 land og EU. Det vil si at hele verden så å si er enige om det som står i tobakkskonvensjonen, også at artikkel 5.3 skal gjennomføres nasjonalt.

Med hilsen
Den norske legeforening

Geir Riise
Generalsekretær

Jorunn Fryjordet
Avdelingsdirektør

Saksbehandler:
Sara Underland Mjelva